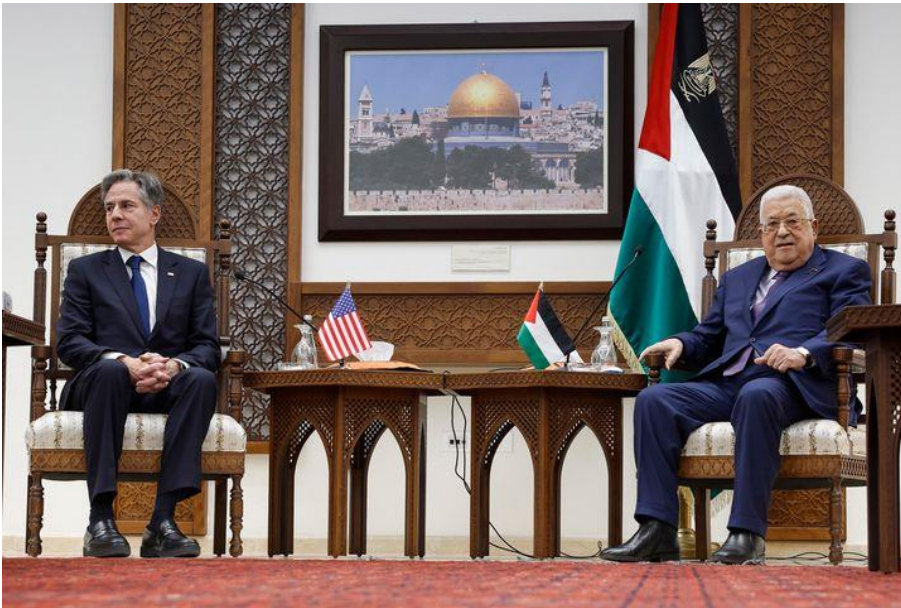

Μπορεί το Ισραήλ να συνεχίσει την παρεμπόδιση ίδρυσης παλαιστινιακού κράτους;
Η τρέχουσα διεθνοπολιτική συγκυρία επιτάσσει εξορθολογισμό στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής.

5 Νοεμβρίου 2023 Ο Αμερικανός ΥΠΕΞ μαζί με τον πρόεδρο της Παλαιστινιακής Αρχής Μαχμούντ Αμπάς

VIA ASSOCIATED PRESS

Η 7η Οκτωβρίου, ημέρα τέλεσης της αιφνιδιαστικής επίθεσης που δέχθηκε το [Ισραήλ](#) από δυνάμεις της –τρομοκρατικής– οργάνωσης [Χαμάς](#), προσδιορίζεται ήδη ως σημείο καμπής για το Παλαιστινιακό Ζήτημα και τις [ευρύτερες εξελίξεις](#) στην ανατολική Μεσόγειο και την Μέση Ανατολή. Έναν μήνα μετά, οι επενέργειές της είναι ορατές στο σύνολο των διμερών και πολυμερών σχέσεων που συναποτελούν το στρατηγικό, διπλωματικό και οικονομικό πλέγμα στη συγκεκριμένη περιφέρεια, αλλά και για το Ισραήλ μεμονωμένα.

Είναι γεγονός πως η επίθεση της Χαμάς –τόσο ως τρομοκρατική, όσο και ως στρατιωτική επιχείρηση– επέδρασε καταλυτικά στο εσωτερικό πολιτικό, στρατιωτικό και κοινωνικό πεδίο του Ισραήλ. Με την κήρυξη πολέμου εναντίον της Χαμάς –και για το διάστημα που θα διαρκέσουν οι κύριες πολεμικές επιχειρήσεις– λογικό είναι να επικρατεί **πολιτική σύμπτωση στην ισραηλινή κοινωνία**. Συν τω χρόνω και σε συνάρτηση με την εξέλιξη των επιχειρήσεων, κυρίως την αποτελεσματικότητά τους και τις διπλωματικές τους συνέπειες, θα επιμεριστούν οι **πολιτικές ευθύνες** και θα καθοριστούν οι **νέες στοχοθεσίες**.

Η ήδη επιβαρυσμένη πολιτική κατάσταση στο Ισραήλ μάλλον επιδεινώνεται και **η κοινωνία πολώνεται περαιτέρω, ενώ το μέλλον του πρωθυπουργού Νετανιάχου** –κυβερνά από το Μάρτιο του 2009 ως σήμερα με εξαίρεση το διάστημα Ιουνίου 2021-Δεκεμβρίου 2022– **μόνο ως ευοίωνο δεν διαγράφεται**. Στον τομέα της ασφάλειας, κι όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του περίφημου δόγματος του Ισραήλ, η τρωθείσα αποτρεπτική του αξιοπιστία δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο στις συντελούμενες ανταποδοτικές ενέργειες στη Λωρίδα της Γάζας.

Η μονοδιάστατη στρατιωτική αντιμετώπιση του ζητήματος δεν θα επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, ώστε να επανέλθει το αίσθημα ασφάλειας στους πολίτες του Ισραήλ. Πιο συγκεκριμένα, αν η ισραηλινή κυβέρνηση αποφασίσει να κλιμακώσει στρατιωτικά, **ξεπερνώντας το εύλογο όριο της αναλογικής άμυνας**, με σκοπό να διαχειριστεί τα εσωτερικά της προβλήματα και να επιβιώσει, τότε **θα βλάψει ζωτικά συμφέροντα του κράτους** –ασφάλεια, οικονομία, διμερείς και πολυμερείς σχέσεις– υποσκάπτοντας τη θέση και το ρόλο του στην περιοχή.

Ακολούθως, **το βασικότερο πρόβλημα που έχει πλέον να διαχειριστεί η ισραηλινή εξωτερική πολιτική συνίσταται στη διπλωματική επαναφορά της συζήτησης για την ίδρυση παλαιστινιακού κράτους μετά το πέρας του πολέμου με την Χαμάς**. Από τα λεγόμενα κυβερνητικών αξιωματούχων, αλλά και (φίλο)εβραϊκών κύκλων εκτός της χώρας, μία τέτοια προοπτική δεν φαντάζει ιδιαιτέρως επιθυμητή για τους περισσότερους εξ αυτών. Πόσο εφικτή είναι

όμως η συνέχιση, της ομολογουμένως επιτυχημένης καθ' όλο το προηγούμενο διάστημα, στρατηγικής παρεμπόδισης της ίδρυσης ενός παλαιστινιακού κράτους;

Είναι γεγονός ότι και κράτη που τάσσονται διαχρονικά υπέρ του Ισραήλ και το υποστηρίζουν και στην τρέχουσα πολεμική αντιπαράθεσή του με την Χαμάς, θεωρούν πλέον πως **η επιλογή των δύο κρατών είναι ουσιαστικά μονόδρομος για την οριστική επίλυση του Παλαιστινιακού Ζητήματος**. Συνδιαμορφώνεται λοιπόν ένα νέο διπλωματικό πλαίσιο, σύμφωνα με το οποίο η βασική επιλογή της [διεθνούς κοινότητας](#) για τη διευθέτηση του ακανθώδους και μακροχρόνιου προβλήματος είναι η ίδρυση παλαιστινιακού κράτους.

Ο μόνος διεθνής παράγοντας που θα μπορούσε να παρακωλύσει την απόφαση για τη δημιουργία ανεξάρτητου κράτους στα παλαιστινιακά εδάφη και να την μεταθέσει στο μέλλον είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες. Πόσο πιθανό είναι όμως οι Ηνωμένες Πολιτείες να συνεχίσουν να παρέχουν πλήρη διπλωματική, στρατιωτική και οικονομική στήριξη στο Ισραήλ; Κι αν εξακολουθούν να θέλουν κατά πόσο η διαιώνιση μίας τέτοιου είδους μέριμνας συνάδει με το αμερικανικό συμφέρον;

Η απάντηση στο ερώτημα έχει εν μέρει δοθεί και υπέρ της λύσης των δύο κρατών συνηγορούν ακόμη και οι [Ηνωμένες Πολιτείες](#), ο σημαντικότερος και πιο αξιόπιστος σύμμαχος του Ισραήλ. Σταδιακά, συνειδητοποιεί η αμερικανική ηγεσία πως η συνέχιση της αναφανδόν υποστήριξης του Ισραήλ δεν είναι πλέον εφικτή, απόρροια των ευρύτερων αλλαγών στον πλανητικό καταμερισμό ισχύος και των περιορισμών που το διεθνές σύστημα θέτει πλέον στην άσκηση της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν απωλέσει το προνόμιο να είναι ο μοναδικός –κυριότερος εξακολουθούν– διαμεσολαβητής μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων, ενώ ταυτόχρονα η **Κίνα**, η **Ρωσία** και το **Ιράν επιδιώκουν έναν πιο ενεργό ρόλο**.

Υπό αυτό το πρίσμα, ο Αμερικανός υπουργός εξωτερικών παρουσίασε ένα [σχέδιο ειρήνης](#) για την μετά τον τερματισμό του πολέμου περίοδο, ακριβώς για να προλάβει τις περαιτέρω αρνητικές εξελίξεις: να χάσουν οι Ηνωμένες Πολιτείες την πρωτοκαθεδρία και πρωτοβουλία των κινήσεων στο Παλαιστινιακό, να επιδεινωθούν λόγω της σύγκρουσης οι σχέσεις τους με τα αραβικά κράτη και να αποτρέψει την κλιμάκωση η οποία θα έχει ολέθριες συνέπειες για την περιοχή και την αμερικανική ηγεμονία.

Αν κι ακόμη φαίνεται πρόωρο ως αποτέλεσμα, οι επιθέσεις της 7ης Οκτωβρίου έχουν διαφοροποιήσει το πλαίσιο επίλυσης του Παλαιστινιακού Ζητήματος, ενώ παράλληλα έχει «ανοίξει» η συζήτηση και για τον **επανακαθορισμό και των [αμερικανοϊσραηλινών σχέσεων](#)**. Ακόμη κι αν οι εβραϊκές οργανώσεις δαπανήσουν περισσότερο χρόνο, χρήμα και διασυνδέσεις –στους μηχανισμούς σχεδίασης και άσκησης της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής– ώστε να συνεχιστεί η πλήρης υποστήριξη της Ουάσιγκτον προς το Τελ Αβίβ, μεσοπρόθεσμα θα γίνεται μια διαδικασία ολοένα και πιο δύσκολη για το αμερικανικό πολιτικό σύστημα και προβληματική στην άσκηση της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής.

Η ισραηλινή ηγεσία μάλλον οφείλει να επανεξετάσει τη στάση της, ως προς την προοπτική ίδρυσης παλαιστινιακού κράτους, **ταυτόχρονα ο αραβικός κόσμος οφείλει να δώσει στο Ισραήλ τις απαραίτητες και αδιαμφισβήτητες διπλωματικές εγγυήσεις, ενώ τα δυτικά κράτη με προεξάρχουσες τις Ηνωμένες Πολιτείες να παρέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις ασφαλείας**.

Η τρέχουσα διεθνοπολιτική συγκυρία επιτάσσει εξορθολογισμό στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής αμφοτέρων στο βαθμό που η αμερικανική ηγεμονία δεν δύναται να παράσχει στο Ισραήλ τα προνόμια και τις πρόνοιες της πρώιμης μεταψυχροπολεμικής περιόδου.